

De dansar sig till svenska språket

Kan dans bidra till att eleverna uppnår kunskapsmålen? Ja, det menar i alla fall Elisabeth Sörhuus, rektor på Hjulstaskolan i nordvästra Stockholm.

– Dansen ger eleverna ytterligare ett språk att uttrycka sig genom och vi ser att det underlättar lärandet, säger hon.

Danspedagogen Ninnie Andersson låter eleverna uttrycka sina känslor med kroppen. "Dansen bygger upp deras självkänsla, vilket underlättar det övriga lärandet", säger hon.

TEXT: ALEXANDRA HEMPEL
FOTO: BJÖRN TESCH

Tisdag morgon. Fyra gängliga tonårskillar kommer till veckans danslektion. De går i en av skolans många förberedelseklasser för nyanlända och har bott i Sverige från några månader till ett par år. De står lite tafatt vid väggen och tittar på oss, men när danspedagogen Ninnie Andersson sätter på musiken fylls rummet av energi. Musiken pumpar ur högtalarna och eleverna är fullt koncentrerade på vad hon säger och visar med kroppen. För att förtydliga sina instruktioner gör hon tecken med händerna.

Just den här dagen uttrycker de känslor. De lyssnar på musik och sedan får de visa känslan med kroppen och beskriva den med ord. Ninnie Andersson hjälper dem att hitta rätt ord på svenska genom att ställa frågor. Hon utgår bland annat från vad de läser i den ordinarie undervisningen. Om de jobbar med känslor i språkundervisningen så tar hon in det i dansen, arbetar de med prepositioner så anpassar hon lektionen efter det.

När eleverna lärde sig kroppsdelar i svenskundervisningen fick de även dansa kroppsdelar. Ninnie Andersson skrev lappar med olika kroppsdelar på som eleverna fick dra. Om det stod "hand" på lappen fick handen leda rörelsen i dansen. Sedan fick de välja var sin kroppsdel och de andra fick gissa vilken kroppsdel som ledde rörelsen.

– Lapparna ger dem något konkret att jobba med. De får både se ordet, känna kroppsdel och höra ordet uttalas, säger Ninnie Andersson.

De fick även dra ett antal olika lappar på en gång och i den ordning de drog lapparna fick de göra en komposition med de olika kroppsdelarna.

– Man kan variera övningarna nästan i det oändliga. Det är bara ens egen fantasi som sätter stopp, säger Ninnie Andersson.

– Jag tycker att det är fantastiskt att killar i tonåren vågar och vill vara med och uttrycka sig med kroppen. Det ger mig en signal om att de behöver den här möjligheten. Trots att det i vissa kulturer inte är accepterat att man an-

vänder dans som uttrycksmedel, så har ingen vägrat att vara med.

Killarna får ett kort som föreställer två barn som dansar på en äng, med blå himmel och ett stort träd i bakgrunden. Tillsammans tyder de kortet och hittar sol, skugga, vind, glädje, träd. Sedan gör de en dans kring skuggan i gräset, solen som går upp och vinden som blåser. De speglar varandra och dansar nära, snurrar runt och håller varandra i händerna.

– Att dansa tillsammans stärker gemenskapen och ökar respekten för varandra. Dansen hjälper dem att bygga upp sin självkänsla och kreativitet, vilket underlättar det övriga lärandet. Det är jag glad över att jag får vara med och bygga upp, säger Ninnie Andersson.

Nu har eleverna blivit så trygga att de vågar skapa egna danser. Bland annat har de gjort en dans tillsammans om mobbing.

"Lustfyllda aktiviteter som dans stimulerar hjärncellerna och främjar lärandet", säger Elisabeth Sörhuus, rektor på Hjulstaskolan.

FAKTA/SKAPANDE SKOLA

- Regeringssatsning för att öka kulturaktiviteterna i årskurs 7–9 och hitta nya former för samverkan med kulturlivet.
- Förankrad i skolans verksamhet genom läroplanen.
- Förutsätter ett nära samarbete med professionella konstnärer och kulturverksamheter.
- Ska lyfta fram barns och ungdomars rätt till kultur och eget skapande och bidra till ökad måluppfyllelse i skolan.
- Läs mer om "Skapande skola" på www.kulturradet.se och www.kultur.stockholm.se.
- Kontakta Statens kulturråd om du är intresserad av att införa dans i skolan.

– Dansen tar fram det personliga hos ungdomarna. De vågar uttrycka sig och visa vilka de är. Eftersom de inte har tillgång till svenska språket än så blir dansen ett viktigt uttrycksmedel, säger Ninnie Andersson.

På Hjulstaskolan har nästan ingen svenska som modersmål. Redan 1990 införde skolan dans på schemat för låg- och mellanstadiet. Resultatet lät inte vänta på sig: dansen gynnade läsinläringen.

– Många har flytt från sitt hemland med traumatiska händelser i bagaget. Med hjälp av bild, musik och dans får de chans att uttrycka sina känslor, säger rektor Elisabeth Sörhuus.

Målet med schemalagd dans är att eleverna ska få tillgång till olika uttrycksätt och stärka sin självkänsla. Och förutom att eleverna lär sig kommunicera utan det talade språket så kommer de in i gemenskapen.

– Det är inte bara läsläringen som fungerar bättre. Vi märker också att elever med inlärningsvårigheter blir hjälpta av dansen. Till exempel har vi också provat dansmatte, där eleverna med sina egna kroppar bildar trekanter, rektanglar och andra geometriska figurer. Eleverna får en större förståelse för matematiska begrepp, säger Elisabeth Sörhuus.

– Dans kan utövas var som helst, man behöver ingen rekvisita och alla kan vara med! Gemenskapen sprider glädje, och man vet att lustfyllda aktiviteter stimulerar hjärncellerna och främjar lärandet.

Hjulstaskolan har kunnat införa dans för nyanlända elever i årskurs 7–9 tack vare satsningen "Skapande skola".

– Arbets sättet ska utvärderas, men redan nu går det att se att eleverna har blivit modigare och att de vågar uttrycka sig på ett annat sätt, säger Elisabeth Sörhuus.

Innan danslektionen avslutas låter Ninnie Andersson rummet fyllas av lugn, klassisk musik. Deltagarna sätter sig i ring och gör lugna, mjuka rörelser med armarna. Killarna blundar, slappnar av och njuter. ■

Khalid Hussein Anshur och Isman Mahmaud (till höger) är två av de nyanlända eleverna på Hjulstaskolan som får möjlighet att kommunicera med dansens hjälp.